

Sygn. akt XV C 335/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w XV Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: **SSR del. do SO Jarosław Matuszczak**

Protokolant: sekr. sąd. Anna Gutowska – Czulik

po rozpoznaniu w dniu 02 lipca 2015 r. w Gdańsku,

na rozprawie,

sprawy z powództwa **E. T.**

przeciwko **Syndykowi Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w upadłości likwidacyjnej w G.**

o nakazanie złożenia oświadczenia woli

I. oddała powództwo w całości,

II. zasądza od powódki E. T. na rzecz pozwanego Syndyka Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w upadłości likwidacyjnej w G. kwotę 7.217,- zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.200,- zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

E. T. pozwem skierowanym przeciwko Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G. w upadłości likwidacyjnej domagała się ostatecznie:

1. zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia woli ustanawiającego odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w G., przy ul. (...) obejmującego 3 pokoje, kuchnię, garderobę, przedpokój, łazienkę i WC o łącznej powierzchni 89,60 m⁽⁽²⁾⁾ wraz z przynależnymi do tego lokalu pomieszczeniami w postaci piwnicy nr 4 o powierzchni 4,3 m⁽⁽²⁾⁾, dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą (...),
2. zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia woli ustanawiającego odrębną własność lokalu niemieszkalnego – garażu nr (...) przy ul. (...) w G., o powierzchni 14,70 m²,
3. przeniesienia na powódkę odrębnej własności powyższych lokali wraz z udziałem w prawie własności części wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli lokali oraz prawie własności gruntu objętego księgą wieczystą (...), na którym posadowiony jest budynek, w którym zlokalizowane są lokale (działka gruntu nr (...)), w tym niewyodrębnionym lokalem użytkowym o pow. 214,4 m², tzw. „biur spółdzielni” (lokal nie ma ustanowionego numeru porządkowego, a także nie jest prowadzona dla niego księga wieczysta), położonym na parterze (w przyziemiu) budynku mieszczącego się w G. przy ul. (...), posadowionego na działce gruntu 256/1, objętego księgą wieczystą (...), w udziale obliczonym jako stosunek powierzchni lokali i pomieszczeń przynależnych

wymienionych w pkt 1 i 2 do powierzchni wszystkich lokali położonych na osiedlu (...) II (wszystkich lokali położonych w budynkach znajdujących się w G. przy ul. (...) oraz przy ul. (...)) wraz z pomieszczeniami przynależnymi,

4. zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje żądanie wskazała następujące argumenty i okoliczności:

1. powódka nabyła spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) wraz z przynależną piwnicą oraz do garażu nr (...) przy ul. (...) w dniu 07.01.2009 r.

2. wnioski o przeniesienie własności lokalu mieszkalnego i garażu w dniach 03.09.2009 r. i 18.02.2010 r., jednakże Spółdzielnia nie podjęła czynności, o których mowa w art. 41 i 42 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych; nie toczy się też postępowanie sądowe na podstawie art. 43 ust. 5 tej ustawy

3. Spółdzielnia nie przeniosła jednak prawa własności tych lokali na powódkę zasłaniając się względami natury formalnej.

4. Podstawą prawną przeniesienia własności lokalu mieszkalnego nr (...) i garażu nr (...) jest art. 49¹ u.s.m. w zw. z art. 17¹⁴ u.s.m. Z kolei podstawą prawną żądania przeniesienia udziału w tzw. biurach spółdzielni jest w zależności od statusu tych pomieszczeń: jeżeli nie zostały wyodrębnione jako samodzielny lokal, to powódce przysługuje w nich udział jak w pozostałych częściach nieruchomości wspólnej związany z jej lokalami; jeśli zaś został wyodrębniony, to podstawą żądania jest art. 405 k.c.

5. Spółdzielnia nie może przysługiwać lokal w postaci biur spółdzielni albowiem nie został wybudowany ze środków własnych spółdzielni i nie służy celom określonym w art. 40³ u.s.m. lokal ten został wybudowany wyłącznie ze środków 32 członków spółdzielni oraz nabywców lokali wyłącznie ze środków przeznaczonych na budowę ich lokali.

6. Lokal biurowy spółdzielni z budynku przy ul. (...) jest częścią nieruchomości wspólnej.

Pozew – k. 2 – 4, pismo procesowe – k. 68 – 69v, pismo procesowe k. 295 – 307 (306), 835 – 836, 844 – 845 (844v).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podniósł, że:

1. Wyłożenie uchwały Zarządu w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali wybudowanych na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) objętej księgą wieczystą (...) było dotychczas niemożliwe z powodu braku podziału nieruchomości gruntowej wielobudynkowej, na której znajduje się również budynek z lokalem powódki, na nieruchomości jednobudynkowe. Bez tego niemożliwe jest spełnienie warunku z art. 43 ust. 3 pkt 1 u.s.m. Obecnie toczy się postępowanie przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku sygn. akt XIII Ns 977/09, w którym powołano biegłego w celu zaprojektowania planu podziału nieruchomości,

2. Wniosek o ustanowienie ułamkowej współwłasności dotyczący tzw. Biur spółdzielni jest oczywiście bezzasadny i pozbawiony podstaw prawnych albowiem nigdy nie została zawarta z powódką umowa o wybudowanie obecnej siedziby spółdzielni i ustanowienie udziału we współwłasności tego lokalu.

3. Powódka nie partycypowała w budowie lokalu – biur spółdzielni, które zostały wybudowane ze środków własnych spółdzielni. Nawet gdyby to hipotetycznie założyć, brak jest uprawnień powódki o charakterze prawnorzeczowym do przedmiotowego lokalu biurowego. Nie może decydować o zakresie nieruchomości wspólnej.

4. Własność samodzielnych choć niewyodrębnionych lokali przysługuje dotychczasowemu właścicielowi nieruchomości tj. spółdzielni a lokale te nie wchodzi w skład nieruchomości wspólnej.
5. Powódce nie przysługują żadne prawa do lokalu – biur spółdzielni albowiem nabyła ona spółdzielcze własnościowe prawa na rynku wtórnym i nie wносиła wkładów budowlanych.
6. Spółdzielnia prowadziła działalność administracyjną z art. 40 u.s.m.
7. Roszczenie o ustanowienie ułamkowego udziału w biurach spółdzielni ma charakter majątkowy niepieniężny i na podstawie art. 91 ust. 2 prawa upadłościowego z chwilą ogłoszenia upadłości przekształciło się w zobowiązanie pieniężne podlegające zgłoszeniu do masy upadłości.
8. Powódka zalega z opłatami na rzecz spółdzielni, w związku z czym nie spełnia warunków z art. 17¹⁴ u.s.m.
9. Niespełniona została podstawowa przesłanka umożliwiająca uwzględnienie roszczenia w postaci bezczynności spółdzielni w kwestii ustanowienia odrębnej własności lokali.

Odpowiedź na pozew – k. 23 – 26, pismo procesowe pozwanego (syndyka) – k. 277 – 280, k. 376 – 379, 405 – 406, k. 467 – 471, 498 – 499, k. 814 – 816.

Postanowieniem z dnia 19.05.2010 r. zmieniono tryb postępowania w sprawie na procesowy.

Postanowienie – k. 37.

W związku z ogłoszeniem upadłości pozwanej w dniu 27.10.2011 r. do postępowania wstąpił Syndyk Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G..

Pismo procesowe z dnia 25.10.2011 r. – k. 147 – 148.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uchwałą nr 5/2005 Rady Nadzorczej Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G. z dnia 04.05.2005 r. rozliczono i zatwierdzono koszty zadania inwestycyjnego (...) – budynków posadowionych na działce gruntu 256/1, objętego księgą wieczystą (...), znajdujących się przy ul. (...) oraz przy ul. (...).

Okoliczność bezsporna, nadto: uchwała nr 5/2005 z załącznikami – k. 72 – 73, wypis z rejestru gruntów - k. 75 – 76, wyrys z mapy ewidencyjnej – k. 77.

Wartość wkładu budowlanego wniesionego przez E. K., związanego z lokalem mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) wyniosła 266.911,01 zł a z garażem nr (...) przy ul. (...) 18.029,26 zł.

Okoliczność bezsporna, nadto: zestawienie wniesionych wkładów budowlanych – k. 80.

W dniu 07.01.2009 r. E. T. w drodze umowy sprzedaży nabyła od E. K. i K. K. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G., położonego w G., przy ul. (...) obejmującego 3 pokoje, kuchnię, garderobę, przedpokój, łazienkę i WC o łącznej powierzchni 89,60 m² wraz z przynależnymi do tego lokalu pomieszczeniami w postaci piwnicy nr 4 o powierzchni 4,3 m², dla którego to lokalu Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą (...) oraz spółdzielcze własnościowe prawo lokalu niemieszkalnego – garażu nr (...) przy ul. (...) w G., o powierzchni 14,70 m², dla którego nie została założona księga wieczysta.

Okoliczność bezsporna, nadto: kserokopia aktu notarialnego Rep. A. (...) sporządzonego przez M. D. – notariusza w G. – k. 7 – 12, odpis zwykły KW (...)

W dniu 03.09.2009 r. E. T. złożyła w Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G. wniosek o przeniesienie na nią własności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) na podstawie art. 17⁴ ustawy z dnia 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych wraz z udziałem we współwłasności gruntu. Identyczny wniosek dotyczący przeniesienia własności lokalu niemieszkalnego – garażu nr (...) złożyła w dniu 18.02.2010 r.

Okoliczność bezsporna, nadto: kserokopie wniosków o przeniesienie własności – k. 5 – 6.

Mieszkaniowa Spółdzielnia Budownictwa (...) w G. uchwałą nr 5 z dnia 31.01.2011 r. określiła przedmiot odrębnej własności lokali na nieruchomości oznaczonej jako działka (...) na której posadowiono sześć budynków przy ul. (...) i przy ul. (...) w G.. Uchwała ta została zaskarżona m.in. przez E. T., na skutek czego Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. I C 289/11 wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2011 r. stwierdził nieważność tej uchwały. Wyrokiem z dnia 14.11.2012 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanego od tego orzeczenia.

Okoliczność bezsporna, nadto: uchwała nr 5/2011 z dnia 31.01.2011 r. k. 137 (237 – 238), fotokopia wyroku SO w Gdańsku sygn. akt I C 289/11 – k. 104 (kserokopia – k. 138), postanowienie SO w Gdańsku sygn. akt XV C 472/12 – k. 728 – 729.

Prezydent Miasta G. w dniu 17.05.2011 r. wydał zaświadczenie o samodzielności m.in. lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...), lokalu niemieszkalnego – garażu nr (...) przy tej samej ulicy oraz lokalu użytkowego nr (...) w poziomie parteru przy ul. (...).

Okoliczność bezsporna, nadto: kserokopia zaświadczenia Prezydenta Miasta G. – k. 380 – 381.

Postanowieniem z dnia 18.05.2012 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt VI GUp 17/11 oddalił wniosek m.in. o wyłączenie z masy upadłości powyższych lokali.

Okoliczność bezsporna, nadto: postanowienie SR Gdańsk – Północ w Gdańsku o sygn. akt VI GUp 17/11 z uzasadnieniem – k. 407 – 414.

W związku z odmową wyłączenia m.in. lokalu nr (...) przy ul. (...) powódki z masy upadłości, m.in. powódka złożyła w Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku pozew przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w upadłości likwidacyjnej w G. o wyłączeniu także tego lokalu z masy upadłości. Pozew ten, zarejestrowany pod sygn. akt VI GUo 4/12 nie został jednakże jeszcze doręczony stronie przeciwnej.

Okoliczność bezsporna, nadto: odpis pozwu – k. 883 – 900, informacja z SR Gdańsk – Północ w G. – k. 983.

Uchwałą nr 6 z dnia 23.10.2012 r. podjętą 17.12.2012 r. Syndyk Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w upadłości likwidacyjnej w G. określił przedmiot odrębnej własności lokali w nieruchomości w postaci działki nr (...) na której posadowiono dwa budynki przy ul. (...).

Okoliczność bezsporna (pismo pozwanego - k. 701), nadto: projekt uchwały nr 6 – k. 652 – 653 z załącznikami: wypis z rejestru gruntów i wyrys z mapy ewidencyjnej – k. 654 – 657, udziały w nieruchomości gruntowej – k. 658, wykaz lokali – k. 660 – 661.

W dniu 14.02.2014 r. Prokuratura Okręgowa w Gdańsku wniosła do Sądu Okręgowego w Gdańsku akt oskarżenia przeciwko A. R. i M. G. o doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem nabywców lokali mieszkalnych powstałych w ramach zadania inwestycyjnego M. I. (m.in. powódkę) poprzez zaniechanie prawidłowego ewidencjonowania kosztów budowy lokalu biurowego Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G. przy ul. (...) w G., niedokonanie ich ostatecznego rozliczenia oraz poprzez zaliczenie w koszt budowy pozostałych lokali części kosztów budowy tego lokalu, wprowadzając w błąd co do wysokości wymagalnych wkładów budowlanych z tytułu nabycia gruntu i wybudowania lokali mieszkalnych i użytkowych przez tę spółdzielnię w ramach inwestycji M. I.,

żądając wkładów budowlanych w zawyżonej wysokości, które zostały wniesione, tj. o czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Okoliczność bezsporna, nadto: odpis aktu oskarżenia w sprawie SO w Gdańsku o sygn. akt IV K 132/14 – k. 931 – 968.

Postanowieniem z dnia 14.10.2014 r. w sprawie o sygn. akt VI Gu 94/11 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku ogłosił (...) Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w G.. Postanowienie to stało się prawomocne w dniu 21.10.2014 r. Syndykiem został ustanowiony J. D. (1).

Okoliczność bezsporna, nadto: postanowienie SR Gdańsk – Północ w Gdańsku o sygn. akt VI Gu 94/11 – k. 149 – 150.

W sprawie XV C1996/12 Sądu Okręgowego w Gdańsku o ustalenie nieważności uchwały nr 6 z dnia 23 października 2012 r. w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w nieruchomości o numerze działki (...). Wyrokiem z dnia 29 października 2013 r. powództwo zostało oddalone. Wyrok ten został utrzymany w mocy (oddalono apelację) wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15.07.2014 r. sygn. akt I ACa 244/14.

Okoliczność bezsporna: nadto wyrok SA w Gdańsku z dnia 15.07.2014 r. z uzasadnieniem – k. 796 – 802 (k. 818 – 824).

Syndyk Masy Upadłości Mieszkaniowej Spółdzielni Budownictwa (...) w upadłości likwidacyjnej w G. pozwał E. T. o zapłatę kwot 5.530,67 zł oraz 3.284,84 wraz z odsetkami z tytułu opłat eksploatacyjnych. Sprawa toczy się przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku pod sygn. akt I1C 1710/12.

Okoliczność bezsporna, nadto: zawiadomienie o połączeniu spraw – k. 825.

Sąd zważył, co następuje:

I. Ocena dowodów

Stan faktyczny w zakresie koniecznym do rozstrzygnięcia był w całości bezsporny i znajdował potwierdzenie w dokumentach, tak prywatnych jak i urzędowych oraz ich kserokopiach, które wprawdzie nie mogą stanowić dowodu (na okoliczności sporną), mogą jednakże służyć uściśleniu okoliczności bezspornych. Zarówno dokumenty prywatne jak i urzędowe przedstawione przez strony nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności jak i prawdziwości.

Sąd nie czynił ustaleń na podstawie zeznań złożonych w sprawie przez świadków i dokumentów składanych przez obie strony dotyczących kosztów i rozliczenia budowy osiedla (...) II, oraz Regulaminu zasad rozliczania kosztów inwestycji oraz ustalania członkowskiego kosztu budowy lokali i domów jednorodzinnych w pozwanej spółdzielni, albowiem okoliczności te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a tylko takie okoliczności winny być przedmiotem postępowania dowodowego (art. 227 k.p.c.). Podkreślenia przy tym wymaga, że rozpoznanie sprawy nie wymagało oceny prawidłowości rozliczenia inwestycji w ramach, której powstały lokale powodów.

Z tego względu nie poczyniono także ustaleń na podstawie dokumentów składanych przez powódkę, a dotyczących działania zarządu spółdzielni na szkodę jej członków poprzez niekorzystne rozporządzenie mieniem pochodzących ze spraw (3 Ds 67/12) Prokuratury Rejonowej G.-W. i VI Ds 59/12 Prokuratury Okręgowej w Gdańsku (opinie, protokoły przesłuchań obecnie w aktach sprawy sądu Okręgowego w Gdańsku IV K 132/14). Okoliczności objęte tymi postępowaniami, a dotyczące prawidłowości rozliczenia budowy osiedla (...) II nie były istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy skoro w sprawie tej oceniano zasadność roszczeń powódki, a nie ważność uchwały o zatwierdzeniu kosztów budowy osiedla, która na razie obowiązuje członków spółdzielni.

Nie miały też znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dokumenty dotyczące sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego w postaci wniosku syndyka o wyrażenie zgody na odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa

oraz korespondencja m. in. powódki z syndykiem, albowiem w korespondencji tej powodowie prezentowali swoje stanowisko odnośnie przysługujących im praw, a tym samym dokumenty te nie dostarczyły Sądowi podstaw do czynienia ustaleń faktycznych na cokolwiek innego niż przebieg postępowania upadłościowego, co nie miało znaczenia w sprawie.

Sąd pominął na rozprawie w dniu 02.07.2015 r. wnioskowane przez powódkę dowody w postaci:

- dokumentacji technicznej będącej podstawą podjęcia uchwały w przedmiocie ustanowienia odrębnej własności lokali przy ul. (...), z opinii biegłego G. Ł. wydanej w sprawie SR Gdańsk – Północ w Gdańsku I1C (...) projekt podziału działki nr (...) oraz z opinii biegłego geodety i z zakresu budownictwa (w niniejszej sprawie) skoro podział nieruchomości został dokonany i zarejestrowany w ewidencji gruntów, a uchwała nr 6 z dnia 23.10.2014 r. okazała się zgodna z prawem;
- skargi kasacyjnej wniesionej od wyroku w sprawie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. akt I ACa 244/14, albowiem sam fakt jej wniesienia w żaden sposób nie niweczył prawomocności rozstrzygnięcia i uznania uchwały nr 6 za wiążącej;
- aktu oskarżenia w sprawie VI Ds 59/12 Prokuratury Okręgowej w Gdańsku (obecnie w aktach sprawy sądu Okręgowego w Gdańsku IV K 132/14) z uwagi na to, że był on nieprzydatny do stwierdzenia okoliczności na jakie został powołany. Dokument ten nie pozwala na stwierdzenie, czy uchwała nr 5/2005 (dotycząca rozliczenia inwestycji) jest legalna a jedynie jakie są zarzuty wobec wskazanych w akcie oskarżenia osób. Akt oskarżenia mógł być zatem jedynie dowodem na okoliczność przedmiotu postępowania karnego;
- niezłożonych do akt sprawy protokołów (oraz ich kserokopii) przesłuchania syndyka J. D. i głównego księgowego G. M. złożonych w postępowaniu VI Ds 59/12 Prokuratury Okręgowej w Gdańsku, albowiem dowody te dotyczyły kwestii środków na zakup nieruchomości, na której wybudowano osiedle (...) II i rozliczenia tej inwestycji, a zatem kwestii, która zdaniem sądu nie miała znaczenia dla oceny zasadności roszczeń powódki. Z tych samych względów pominięto dowód z protokołów rozpraw z 28.11.2014r. i 11.12.2014r. sporządzonych w sprawie o sygn. akt IV K 132/14, dokumentów z akt SO w Gdańsku o sygn. XV C 869/13 w szczególności pisma procesowego G. Z. z dnia 29.09.2014r. wraz z 33 kartami załączników, protokołów przesłuchania świadków i opinii biegłego R. N., z opinii biegłych (...) w P. z dnia 31.08.2012 r. (jej kopia znajdowała się w aktach sprawy – k. 566 – 582, 591 – 606);
- sentencji wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. akt XVI Ca 663/14 z dnia 18.12.2014 r. wraz z uzasadnieniem, które dotyczyły uchwały spółdzielni nr 5/2005 a więc ponownie rozliczenia inwestycji M. I.;
- z zeznań świadków J. D. (1), A. B. (1), G. Z. i A. P. (1), które to dowody także dotyczyły rozliczenia inwestycji M. I. i pochodzenia środków na wybudowanie lokalu biurowego w budynku przy ul. (...), tj. okoliczności nie mających wpływu na rozstrzygnięcia
- z pism procesowych powodów z dnia 31.03.2014r oraz interwencji ubocznych A. P. i A. B. z dnia 18.01.2014r., który to dowód w ogóle nie dotyczył przedmiotu sprawy lecz stanowisk tych osób w sprawie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. akt I ACa 644/14 dotyczącej ważności uchwał nr 3,4,5 z 2012 r. a więc nie związanej z kluczową dla sprawy uchwałą nr 6 z dnia 23.10.2013 4r.

Podsumowując, generalnie wnioski zostały oddalone, albowiem to z czyich środków lokal został wybudowany nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, o czym będzie mowa niżej, a sposób korzystania z lokalu i jego przeznaczenie nie były sporne między stronami.

II. Rozstrzygnięcie o żądaniu głównym i jego podstawa prawna

Roszczenie powódki należało oddalić jako pozbawione podstaw.

Podstawą żądania był art. 49¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity w chwili złożenia pozwu: Dz.U. z 2003 r., nr 119, poz. 1116 ze zm., dalej jako u.s.m.), zgodnie z którym, osoba, która na podstawie ustawy może żądać ustanowienia prawa odrębnej własności lokalu, w razie bezczynności spółdzielni, może wystąpić do sądu z powództwem na podstawie art. 64 Kodeksu cywilnego w związku z art. 1047 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.

Żądanie przeniesienia na powódkę udziału w lokalu użytkowym o pow. 214,4 m², tzw. „biura spółdzielni”, powódka również wywodziła w oparciu o ten przepis, gdyż bezspornym było, że lokal ten choć jest samodzielny to nie został wyodrębniony z nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą (...) i miał zostać przyznany powódce jako udział w prawie własności części wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli lokali oraz prawie własności gruntu związany z jej lokalem. Powódka wskazała wprawdzie jako podstawę prawną także bezpodstawne wzbogacenie (art. 405 k.c.), jednakże jedynie na wypadek wyodrębnienia lokalu biurowego.

II.1. Legitymacja procesowa bierna

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii reprezentacji biernej pozwanego. Postanowieniem z dnia 14 października 2011 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku ogłosił upadłość likwidacyjną pozwanej. Jednocześnie ustanowiono syndyka masy upadłości w osobie J. D. (1).

Zgodnie z przepisem art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity obowiązujący w chwili postanowienia: Dz.U. z 2009 r., nr 175, poz. 1361 ze zm.), po ogłoszeniu upadłości spółdzielni mieszkaniowej obejmującej likwidację majątku upadłego albo z możliwością zawarcia układu, gdy odebrano zarząd majątkiem upadłemu, czynności określone w art. 41-43 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych wykonuje syndyk albo zarządca (ust. 1). Na syndyku albo zarządcy ciąży obowiązek zawarcia umowy, o której mowa w art. 11¹, 12, 17¹⁴, 17¹⁵, 39 i 48 ustawy wskazanej w ust. 1, jeżeli żądanie zostało złożone spółdzielni przed ogłoszeniem upadłości albo po ogłoszeniu upadłości na podstawie 54¹ ust. 2 tej ustawy (ust. 2).

Wprawdzie przepis ten nie wymienia wprost przepisu art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, stanowiącego podstawę prawną roszczeń powodów, jednakże przepis ten został uchwalony dużo później, a ustawa Prawo upadłościowe i naprawcze nie była w tym zakresie nowelizowana. ale zgodnie obowiązkiem przepisem art. 54¹ u.s.m., przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do spółdzielni mieszkaniowych będących w likwidacji lub upadłości. Skoro zaś obowiązkiem syndyka jest zawarcie umów o ustanowieniu prawa odrębnej własności lokalu, to reprezentuje on spółdzielnię w postępowaniu w wyniku, którego może zostać wydane orzeczenie zastępujące oświadczenie spółdzielni tym bardziej, że roszczenie powodów ma charakter roszczenia niepieniężnego ale majątkowego.

Jeżeli chodzi o roszczenie o przeniesienie na powodów ułamkowych udziałów we współwłasności lokalu niemieszkalnego – biur spółdzielni, to roszczenie to ma charakter roszczenia majątkowego i po ogłoszeniu upadłości przekształciło się w roszczenie pieniężne, które zgodnie z przepisem art. 91 ust. 1 oraz art. 236 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze podlega zgłoszeniu do masy upadłości. I w tym zakresie pozwaną reprezentuje więc syndyk.

II.2. Roszczenie o ustanowienie i przeniesienia praw odrębnej własności lokali mieszkalnych i garaży

Zgodnie z przepisem art. 42 ust. 1 - 3 u.s.m., w okresie 24 miesięcy od dnia złożenia pierwszego wniosku o wyodrębnienie własności lokalu w danej nieruchomości spółdzielnia mieszkaniowa określi przedmiot odrębnej własności wszystkich lokali mieszkalnych i lokali o innym przeznaczeniu w tej nieruchomości (ust. 1). Określenie przedmiotu odrębnej własności lokali w danej nieruchomości następuje na podstawie uchwały zarządu spółdzielni sporządzonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności (ust. 2). Uchwała, o której mowa w ust. 2, powinna określać:

1) oznaczenie nieruchomości obejmującej budynek wraz z gruntem przynależnym do tego budynku, jako podstawową nieruchomość ewidencyjną, w którym ustanawia się odrębną własność lokali; nieruchomość wielobudynkowa może być utworzona tylko wtedy, gdy budynki są posadowione w sposób uniemożliwiający ich rozdzielenie, lub działka, na której posadowiony jest budynek pozbawiona jest dostępu do drogi publicznej lub wewnętrznej;

2) rodzaj, położenie i powierzchnię lokali oraz pomieszczeń przynależnych, w tym piwnic lub pomieszczeń gospodarczych, o ile piwnica lub pomieszczenie gospodarcze jest w tym budynku przyporządkowane danemu lokalowi a władający lokalem faktycznie piwnicę lub pomieszczenie gospodarcze użytkuje;

3) wielkość udziałów we współwłasności nieruchomości wspólnej związanych z odrębną własnością każdego lokalu;

4) oznaczenie osób, którym zgodnie z przepisami ustawy przysługuje prawo żądania przeniesienia na nich własności poszczególnych lokali;

5) przypadający na każdy lokal stan zadłużenia z tytułu:

a) kredytu wraz ze skapitalizowanymi odsetkami,

b) dokonanego na podstawie odrębnych przepisów przejściowego wykupienia ze środków budżetu państwa odsetek wraz z oprocentowaniem tych odsetek (ust. 3).

Z dniem 26 kwietnia 2006 r. art. 42 ust. 1 w zakresie, w jakim wyznacza początek biegu terminu realizacji przewidzianego w nim obowiązku spółdzielni mieszkaniowej został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji RP (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28.04.2005 r., Dz.U. nr 72 poz. 643). W sprawie tej Sąd nie orzeka więc z uwzględnieniem 24 miesięcznego terminu.

Jak wynika z bezspornych faktów nieruchomość pozwanej w której znajdują się lokale do których powódce przysługują spółdzielcze własnościowe prawa, była nieruchomością wielobudynkową. Prawidłowe było więc postępowanie pozwanej spółdzielni a potem syndyka zmierzające do podziału geodezyjnego tak aby wydzielić nieruchomości jednobudynkowe, a pozostawić wielobudynkowe tylko wówczas, gdy budynki są posadowione w sposób uniemożliwiający ich rozdzielenie, lub działka, na której posadowiony jest budynek pozbawiona jest dostępu do drogi publicznej lub wewnętrznej. W wyniku podziału działki (...) zostały wyodrębnione działki (...). Na działce (...) są posadowione budynki przy ul. (...). Na działce (...) są posadowione budynki przy ul. (...). Podział ten został zatwierdzony przez uprawniony organ – Prezydenta Miasta G. – i jest aktualnie obowiązującym podziałem geodezyjnym, co wynika z wypisów z ewidencji gruntów znajdujących się w aktach sprawy.

Zgodnie z przepisem art. 49¹ u.s.m., osoba, która na podstawie ustawy może żądać ustanowienia prawa odrębnej własności lokalu, w razie bezczynności spółdzielni, może wystąpić do sądu z powództwem na podstawie art. 64 k.c. w związku z art. 1047§1 k.p.c. Zgodnie zaś z przepisem art. 17¹⁴ ust. 1 tej samej ustawy, na pisemne żądanie członka lub osoby niebędącej członkiem spółdzielni, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, spółdzielnia mieszkaniowa jest obowiązana zawrzeć umowę przeniesienia własności lokalu po dokonaniu przez niego:

1) spłaty przypadających na ten lokal części zobowiązań spółdzielni związanych z budową, w tym w szczególności odpowiedniej części zadłużenia kredytowego spółdzielni wraz z odsetkami;

2) spłaty zadłużenia z tytułu opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1.

Powódce przysługują spółdzielcze własnościowe do lokali mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) i garażu nr (...) przy tej samej ulicy. Złożyła także, odpowiednio w dniu 03.09.2009 r. i 18.02.2010 r. wnioski o przekształcenie tych praw w odrębną własność lokali. Aby jednak roszczenia wynikające z normy art. 49¹ u.s.m. były skuteczne muszą zostać jednocześnie spełnione przesłanki w postaci bezczynności spółdzielni, przysługiwania własnościowego prawa do lokalu oraz spłaty zobowiązań pieniężnych wobec spółdzielni. Brak którejkolwiek przesłanki w dacie zamknięcia

rozprawy niweczy skuteczność dochodzonego roszczenia skoro zgodnie z przepisem art. 316§1 k.p.c. Sąd wydając wyrok bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Powódka nie udowodniła twierdzenia o stanie beczynności pozwanej spółdzielni, gdy chodzi o zawarcie z nimi umów o ustanowienie i przeniesienie praw odrębnej własności lokali. Nie ma przy tym wątpliwości, że to na niej spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie (art. 6 k.c.), gdyż wywodziła z niego skutki prawne (prawo do uzyskania własności w drodze procesu) a stanu beczynności spółdzielni nie domniemywa się.

Z ustalonego stanu faktycznego wynikają natomiast wnioski przeciwnie, wskazujące na działania spółdzielni w celu ustanowienia odrębnej własności lokali. Już w dniu 31 stycznia 2011 r. zarząd pozwanej podjął uchwałę nr 5 określającą przedmiot prawa odrębnej własności lokali na działce (...). Uchwała ta została zaskarżona i Sąd Okręgowy w Gdańsku ustalił jej nieważność. Następnie postanowieniem z dnia 14 października 2011 r. została ogłoszona upadłość pozwanej. Uchwałą nr 6 z dnia 17 grudnia 2012 r. przedstawioną wcześniej jako projekt z dnia 23 października 2012 r. syndyk określił przedmiot odrębnej własności lokali w nieruchomości stanowiącej działkę (...) obejmującą budynki przy ul. (...). I ta uchwała została zaskarżona m. in. przez powódkę, a wydane w sprawie o sygn. akt XV C 1996/12 orzeczenie Sądu Okręgowego w Gdańsku jest prawomocne, co oznacza, że istnieje podstaw do wyodrębnienia lokali. Przeszkodą jest natomiast spór między stronami dotyczący tego, czy powódka zalega z opłatami na rzecz pozwanego, toczący się przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt I C 1710/12.

Jak wynika z poglądów Sądu Najwyższego wyrażonych w wyroku z dnia 13 stycznia 2011 r. (III CSK 94/10, za: Lex 738402), określenie "w razie beczynności spółdzielni" jest na tyle pojemne, że obejmuje każdą postać beczynności, czyli zamierzenia podjęcia przez organ wykonawczy spółdzielni czynności niezbędnych do wyodrębnienia lokalu i przeniesienia jego własności na uprawnionego. Podobny pogląd wyrażono w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lutego 2013 r. (I ACA 1096/12, Lex 1289493). W uzasadnieniu wyroku SN z dnia 10 grudnia 2009 r. (III CSK 110/09, Lex 558668) wyrażono bardziej konkretny pogląd zgodnie z którym beczynność spółdzielni, o której mowa w art. 49¹ u.s.m., oznacza sytuację, w której spółdzielnia nie podejmuje czynności wymienionych w art. 41 i 42 u.s.m., a nie toczy się postępowanie sądowe na podstawie art. 43 ust. 5 u.s.m.

Tymczasem pozwana dwukrotnie podejmowała uchwały o określeniu przedmiotu prawa odrębnej własności lokali, które były zaskarżane m. in. przez powódkę, przy czym ich twierdzenia zostały poddane negatywnej ocenie w sprawie Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. akt XV C 1996/12.

Nie można było zatem skutecznie twierdzić, że pozwana dopuściła się beczynności. Skoro, więc powódka nie wykazała beczynności pozwanej Sąd nie badał istnienia kolejnej przesłanki stosowania normy wywiedzonej z art. 49¹ u.s.m., to jest kwestii uregulowania przez powódkę pieniężnych zobowiązań wobec spółdzielni, co wymuszałoby oczekiwanie na rozstrzygnięcie w sprawie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku o sygn. akt I C 1710/12. Jak już wyżej wskazano ta przesłanka w sensie pozytywnym dla powodów i przesłanka beczynności spółdzielni muszą wystąpić równocześnie.

II.3. Roszczenie o przeniesienie udziałów we współwłasności lokalu użytkowego o pow. 214,4 m² – tzw. „biur spółdzielni” położonego na parterze (w przyziemiu) budynku mieszczącego się w G. przy ul. (...)

Roszczenia powódki w tym przedmiocie są bezzasadne z kilku względów.

Po pierwsze, powódka była wtórnym nabywcą spółdzielczych praw do lokali i nie zawierała umowy ze spółdzielnią o ich wybudowanie oraz o ustanowienie na ich rzecz własnościowych praw do tych lokali. Z umowy sprzedaży z dnia 07.01.2009 r. nie wynika, by nabyła jakiegokolwiek inne prawa niż spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) i do lokalu niemieszkalnego – garażu nr (...) w tym samym budynku.

Powódka mimo wynikającego z art. 6 k.c. obowiązku dowodowego, w żaden sposób nie wykazała, aby zawarła z pozwaną jakiegokolwiek umowy na podstawie, których pozwana zobowiązałaby się do przeniesienia na powodów ułamkowych udziałów we współwłasności tego lokalu.

Natomiast z faktu przysługiwania własnościowego prawa do lokalu nie wynika prawo do części wspólnych budynku, bo jest to prawo rzeczowe ograniczone na rzeczy cudzej. Lokal stanowiący biura spółdzielni nie może stanowić części wspólnych nieruchomości skoro z zaświadczenia Prezydenta Miasta G. wynika, że jest to lokal samodzielny. Lokal ten nie jest przedmiotem własnościowego prawa do lokalu ani przedmiotem prawa odrębnej własności. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r., nr 80, poz. 903 ze zm. dalej jako u.w.l.), odrębną własność lokalu można ustanowić w drodze umowy, a także jednostronnej czynności prawnej właściciela nieruchomości albo orzeczenia sądu znoszącego współwłasność (ust. 1). Umowa o ustanowieniu odrębnej własności lokalu powinna być dokonana w formie aktu notarialnego; do powstania tej własności niezbędny jest wpis do księgi wieczystej (ust. 2). Wskazywane w przywołanym przepisie czynności nie zostały dokonane, a co było bezsporne w toku postępowania, dla lokalu tego nie jest założona księga wieczysta. Skoro więc prawo własności nigdy nie powstało i lokal ten prawnie nie istnieje, nie jest możliwym rozporządzenie udziałem w jego prawie własności.

Po trzecie, nie można przyjąć za powódką, że udział w tym samodzielnym lecz niewyodrębnionym lokalu winien być prawem związanym z jej lokalami, na podstawie art. 3 ust. 2 u.w.l. jako część wspólna. Nawet gdyby bowiem doszło do wyodrębnienia lokali (co jak dotąd nie nastąpiło) to z art. 4 ust. 1 u.w.l. wynika, że dotychczasowemu właścicielowi nieruchomości przysługują co do niewyodrębnionych lokali oraz co do nieruchomości wspólnej takie same uprawnienia, jakie przysługują właścicielom lokali wyodrębnionych; odnosi się to także do jego obowiązków. O tym, że chodzi także o lokale samodzielne stanowi art. 3 ust. 2 zdanie 2 u.w.l. wskazując, że udział właściciela samodzielnych lokali niewyodrębnionych w nieruchomości wspólnej odpowiada stosunkowi powierzchni użytkowej tych lokali wraz z powierzchnią pomieszczeń przynależnych do łącznej powierzchni użytkowej wszystkich lokali wraz z pomieszczeniami do nich przynależnymi.

Oznacza to, że ustawodawca przewidział możliwość istnienia lokali samodzielnych niewyodrębnionych, które nie mogą być traktowane jako nieruchomość wspólna, tak długo jak należą do właściciela nieruchomości. Wyklucza to przyznanie powódce, nawet hipotetycznie, udziału w tym lokalu.

Dodatkowo wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 40 u.s.m., spółdzielnia pozostaje właścicielem lub współwłaścicielem nieruchomości i użytkownikiem lub współużytkownikiem wieczystym gruntu w takim zakresie, w jakim nie narusza to przysługującej członkom i właścicielom lokali niebędącym członkami spółdzielni odrębnej własności lokali lub praw z nią związanych.

W szczególności mieniem spółdzielni pozostają:

- 1) nieruchomości służące prowadzeniu przez spółdzielnię działalności wytwórczej, budowlanej, handlowej, usługowej, społecznej, oświatowo-kulturalnej, administracyjnej i innej, zabudowane budynkami i innymi urządzeniami;
- 2) nieruchomości zabudowane urządzeniami infrastruktury technicznej, w tym urządzeniami i sieciami technicznego uzbrojenia terenu związanymi z funkcjonowaniem budynków lub osiedli, z zastrzeżeniem art. 49 kodeksu cywilnego;
- 3) nieruchomości niezabudowane. Skoro lokal stanowiący biura spółdzielni nie został dotychczas wyodrębniony, nie stanowi on odrębnego od gruntu przedmiotu własności.

Przywołany przepis wprowadza zasadę, że całe mienie, które dotychczas było własnością spółdzielni mieszkaniowej, w tym te nieruchomości lub ich części, w których nie ma lub nie może nastąpić przeniesienie własności lokalu na inną osobę niż spółdzielnia, pozostają własnością spółdzielni (za: Ewa Bończak-Kucharczyk [w:] komentarzu do art. 40 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, program Lex).

Dlatego dopóki istnieje pozwana spółdzielnia powodom nie przysługuje roszczenie o ustanowienie współwłasności tego lokalu.

Poza tym, skoro lokal ten stanowi majątek spółdzielni, to w dacie ogłoszenia upadłości, tj. 14 października 2011 r., wszedł on do masy upadłości. Roszczenia powodów wynikające z nakładów poniesionych na ten lokal będące roszczeniami niepieniężnymi, zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze przekształciły się w roszczenia pieniężne i powinny zostać zgłoszone do masy upadłości.

Z tych wszystkich względów roszczenia powódki o przeniesienie udziałów we współwłasności lokalu użytkowego – tzw. biur spółdzielni, jako bezzasadne należało oddalić.

Z tych względów, na podstawie art. 49¹ oraz art. 40 u.s.m. stosowanych, a contrario Sąd powództwa oddalił, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

III. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu

W pkt II wyroku sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego syndyka koszty procesu zgodnie z treścią art. 98§ 1 i 3 w związku z 99 k.p.c., a więc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powódka przegrała w całości proces, w związku z tym zobowiązana była do zwrotu wszystkich poniesionych przez nią celowych kosztów procesu. Na koszty te składało się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 7.200 zł obliczone na podstawie §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490), obliczone od wartości przedmiotu sporu określonej przez powódkę na 1.027.720,- zł (k. 46) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Sąd nie stwierdził przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. tj. dobrodziejstwa całkowitego albo częściowego odstąpienia od obciążania powódki kosztami procesu.

Zasadniczo przyjmuje się, że przepis ten winien być podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu gdy sprawa ma wątpliwy i dyskusyjny charakter albo dochodzone roszczenie powoda wynika z niejasno sformułowanych przepisów, rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło na podstawie faktów ustalonych na podstawie dowodów dopuszczonych przez sąd z urzędu, wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces jest niewspółmierna do stopnia zawiłości sprawy i nakładu pracy pełnomocnika, a ponadto strona przegrana znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej. Taka sytuacja jednak nie zachodziła.

W sprawie przepisy dotyczące wyodrębniania lokali spółdzielczych zostały sformułowane wystarczająco jasno by ocenić szanse na uwzględnienie całego żądania, a sama sprawa nie miała ani wątpliwego ani dyskusyjnego charakteru. Sąd nie przeprowadzał w sprawie dowodów nie wnioskowanych przez strony, a biorąc pod uwagę czas trwania procesu i ilość wniosków dowodowych generowanych przez powódkę, trudno uznać, że nakład pracy pełnomocnika pozwanego nie był znaczny.

Nadto powódka mimo wiedzy o treści prawomocnego rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku wydanego w sprawie o sygn. akt XV C 1996/12 a także w sprawach podobnych, wytoczonych przez innych spółdzielców (w tym wnioskowanych przez nią świadków) oraz otrzymania stanowiska strony pozwanej (pismo z dnia 22.12.2014 r. – k. 814 – 816) w pełni świadomie podtrzymała żądanie (k.827, 835 – 836). Sama zaś trudna sytuacja majątkowa powódki nie może być podstawą do odmowy przyznania stronie przeciwnej zwrotu kosztów, które musiała ponieść w związku z niezasadnym żądaniem powódki (por. z wielu np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 marca 2015 r. I ACa 11/15, opubl. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych www.orzeczenia.ms.gov.pl). Przyjęcie, że sama tylko zła sytuacja materialna strony przegrywającej proces stanowi przesłankę odstąpienia od obciążania jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi, prowadziłoby do skutków niemożliwych do zaakceptowania z uwagi na poczucie sprawiedliwości, w szczególności dawałoby osobom ubogim przywilej wytaczania bezpodstawnych procesów i zmuszania innych osób do ponoszenia kosztów obrony bez możliwości odzyskania przez

te osoby poniesionych kosztów (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2014 r. I ACa 1050/14, opubl. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych www.orzeczenia.ms.gov.pl).